

Здоровий розвиток. Цикл лекцій, прочитаних на семінарі в Києві на тему «Антропософська психотерапія» з 14 по 21 квітня 2013 р

КУПИТИ

У квітні 2013 року в Києві пройшов перший інтенсив семінару з антропософської психотерапії, присвячений здоровому розвитку дитини. В основі ранкових лекцій Жака Мольмана був різдвяний курс Рудольфа Штайнера для учителів, прочитаний в Дорнаху з 23 грудня 1921 по 7 січня 1922 року та відомий під назвою «Здоровий розвиток тілесно-фізичного як основа вільного прояву душевно-духовного». Цей цикл лекцій буде корисний як для учителів та вихователів, які можуть допомогти уникнути розвитку хвороби завдяки правильному підходу до виховання, так і для психотерапевтів, які змушені працювати з наслідками нездорового виховання.

ЖАК МОЛЬМАН

ЗДОРОВИЙ РОЗВИТОК

Здоровий розвиток

Жак Мольман

ЗДОРОВИЙ РОЗВИТОК

Цикл лекцій, прочитаних на семінарі в Києві
на тему «Антропософська психотерапія»
з 14 по 21 квітня 2013 р.

Переклад Наталії Андрусенко

Київ
«НАІРІ»
2024

УДК 37.013:612.01-053.2
М75

Малюнки та обкладинка Наталії Єщенко

Мольман Ж.

М75   **Здоровий розвиток: цикл лекцій, прочитаних на семінарі в Києві на тему «Антропософська психотерапія» з 14 по 21 квітня 2013 р. / Пер. Н. Андрусенко — К.: «НАІРІ», 2024. — 154 с.**

ISBN 978-617-8292-01-0

ISBN 978-617-8192-22-8 (електронне видання)

У квітні 2013 року в Києві пройшов перший інтенсив семінару з антропософської психотерапії, присвячений здоровому розвитку дитини. В основі ранкових лекцій Жака Мольмана був різдвяний курс Рудольфа Штайнера для учителів, прочитаний в Дорнаху з 23 грудня 1921 по 7 січня 1922 року та відомий під назвою «Здоровий розвиток тілесно-фізичного як основа вільного прояву душевно-духовного». Цей цикл лекцій буде корисний як для учителів та вихователів, які можуть допомогти уникнути розвитку хвороби завдяки правильному підходу до виховання, так і для психотерапевтів, які змушені працювати з наслідками нездорового виховання.

УДК 37.013:612.01-053.2

Зміст

Лекція 1, 14.04.2013, 19:00

Здоров'я та хвороба 7

Лекція 2, 15.04.2013, 9:00

Дитина до семи років 14

Лекція 3, 15.04.2013, 14:00

Спогади про вік до 7 років 23

Лекція 4, 16.04.2013, 9:00

Дитина після 7 років 33

Лекція 5, 16.04.2013, 10:30

Спогади у психотерапії 44

Лекція 6, 17.04.2013, 9:00

Вік Рубікону 55

Лекція 7, 17.04.2013, 10:30

Дорослі Рубікони 65

Лекція 8, 18.04.2013, 9:00

Дитина у віці від 10 до 14 років. Пригадування
та забування 73

Лекція 9, 19.04.2013, 9:00

Третє семиліття 85

Лекція 10, 19.04.2013, 10:30

Земна зрілість. Куріння та сексуальність.
Юнаки та дівчата 93

Лекція 11, 19.04.2013, 14:00

Зв'язки у біографії. Друге та п'яте семиліття 106

Лекція 12, 20.04.2013, 9:00

Педагогічне завдання з'єднання духовно-душевного
із фізично-тілесним 114

Лекція 13, 20.04.2013, 14:00

Відображення тілесного у душевному в біографії.
Юнаки та дівчата 127

Лекція 14, 20.04.2013, 16:00

Відображення у біографії 135

Лекція 15, 21.04.2013, 9:00

Таємниця дня та ночі 143

Лекція перша

14 квітня 2013

ЗДОРОВ'Я І ХВОРОБА

Дитина усе вміє сама, наше завдання її пробудити. Дитина несе ті якості, яких у батьків ще немає. Питання виховання — це в остаточному підсумку питання самовиховання дорослого.

Ми живемо в такий час, коли все відбувається не в річище розвитку здорової людини. Лікарі та педагоги намагаються зрозуміти не здорову людину, а хвору. Вони не намагаються з'ясувати, чого саме бракує дитині.

У світі існує безліч хвороб, які неможливо досягнути. І увесь час додаються нові. Нові хвороби у дітей, у людей похилого віку. Лікареві потрібно працювати 24 години на добу, щоб усе це зрозуміти. Ніхто з нас не є настільки просунутим, щоб пізнати, досягнути усі хвороби. Але в нас достатньо інтелекту, щоб зрозуміти здорове. «Здорова людина» не означає «не хвора». «Здорова» означає, що вона може сама себе вилікувати. Якщо в нас є щось, що може вилікувати нас самих, — це і є здоровий стан. Нас лікує не лікар, не психолог, не ліки. *Формула проста: людина може себе лікувати — отже, вона здорова, не може — хвора. І ми маємо спонукати її до того, щоб вона навчилася лікувати себе.*

Людина сама робить себе хворою. Трапляється так, що хвороба їй потрібна. Ми повинні в певному сенсі

радіти, коли хворіємо, оскільки в процесі зцілення можемо зробити себе кращими. Коли у дитини температура — це здоров'я, з її допомогою вона себе зцілює. Але сучасна медицина називає температуру хворобою. Ми дійшли до того, що вважаємо, нібито людина має жити без хвороб — тобто без розвитку.

Насправді хвороб не можна уникнути повністю. Взагалі-то, найбільше зцілення — це коли ми помираємо. Коли лікар вирішує, чим людина хворіє, у нього є лише два варіанти: або це хвороба тілесна, або душевна. Дух ніколи не може бути хворим. Кожен терапевт і психолог спочатку має зрозуміти саме це. Якщо ми це засвоїмо, то зрозуміємо, що маємо робити.

Отже, що робить людину хворою? Спочатку ми маємо розглянути дух. В кожному з нас діють духовні сили — те, що ми називаємо Я. Цей дух діє в нашому тілі. Але й тіло зі свого боку теж діє на дух. І якщо дух занадто сильно занурюється в тіло — воно стає хворим; так само навпаки, якщо тілесні сили занадто «втручаються» в дух, тоді хворіє душа. Ми повинні дуже чітко розглядати людину: вона хвора тілесно, коли її дух не може достатньо добре діяти в тілі; або вона хвора душевно, якщо її тілесні сили занадто сильно втручаються в духовне. Один потік сил плине до тіла, інший — виходить з тіла. Саме це ми будемо вивчати, щоб зрозуміти, що собою являє психотерапія і як нам працювати з пацієнтом. Щоб краще зрозуміти психопатологію, ми повинні добре вивчити, в чому полягає здоровий тілесний розвиток.

Тілесний розвиток відбувається протягом першого відрізка життя — від народження до 21 року. І тому причина хвороби дорослої людини часто прихована саме в цьому віковому періоді.

Наприклад, до мене приходять пацієнт, якому 37 років, і він є душевно хворим. Цілком можливо, що джерела цієї хвороби виникли в іншому віці — але тоді це була ще не душевна хвороба, а неправильний тілесний розвиток. І тоді виникає відповідь на питання, що ми, власне, можемо зробити. Тільки якщо ми зрозуміємо, що насправді відбувалося до 21 року, ми зможемо допомогти. Тому так важливо розуміти здоровий розвиток.

Коли людина народжується — яке її найбільше бажання? Так, вона спустилася з неба і дуже б хотіла повернутися назад. Але менше з тим, їй доведеться протягом певного часу лишатися на Землі. Але чого людина хоче ще більше? Вона хоче побачити: *Хто ж я такий? Хто я насправді? Я не лише чоловік, не тільки з Нідерландів. Я — якась певна сутність, і я хочу, щоб цю сутність бачили!* Небесна людина хоче бути видимою на землі. Це і є найбільшим бажанням будь-кого, хто прийшов на землю. Якщо це з якихось причин не вдається, можна відчути себе нещасним.

Ясно, що людину може бути по-справжньому видно тоді, коли вона перебуває у своєму тілі. І тут ми знову спостерігаємо цю взаємодію духу і тіла: дух прагне увійти в тіло, і тіло хоче прийняти дух. Це щось подібне до вдиху і видиху. Духові потрібно пройти в тіло, а тіло хоче прийняти дух, виходячи йому назустріч. Але якщо дух занадто глибоко занурився в тіло, воно стає хворим, а якщо протилежний потік занадто сильний, стає хворою душа.

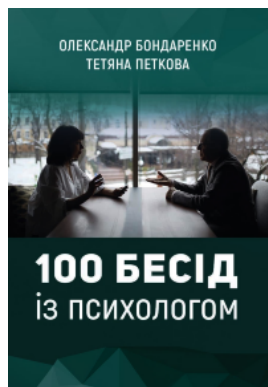
Дивна річ, про яку говорив Рудольф Штайнер: ми повинні навчити дітей робити вдих і видих. І в 1919 році була заснована школа, за якою з цікавістю спостерігали у світі. Чого ж навчають у цій «дивній» валь-

Кінець безкоштовного
уривку. Щоби читати
далі, придбайте, будь
ласка, повну версію
книги.

Рекомендована література

Жінки, які кохають до нестями

100 бесід із психологом

На боці дитини

Перейти до категорії
Дитяча психологія

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ